

սեփականության գործակալությամբ, քանի որ «համակարգ» տերմինը իրենից ենթադրում է շատ ավելի ընդգրկուն հասկացություն և մտավոր սեփականության գործակալությունը պետք է դիտարկել այդ համակարգի ընդամենը միայն մի մասը: Հարկ է ընդգծել նաև, որ գործակալությունը հանդիսանում է նախարարության առանձնացված ստորաբաժանումը և իր գործառույթները իրականացնում է նաև նախարարության մնացած առանձնացված և կառուցվածքային ստորաբաժանումների հետ համատեղ: Բացի դրանից խրախուսվում են նաև Եվրամիության հետ հարաբերություններում, ինչպես նաև Մաքսային Միությանը Հայաստանի Հանրապետության միանալու հետ կապված գործառույթներ իրականացնող նախարարության համապատասխան ստորաբաժանումների աշխատակիցները:

«Պետական պաշտոններ և պետական ծառայության պաշտոններ զբաղեցնող անձանց վարձատրության մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 6-րդ կետի համաձայն «Տվյալ մարմնի նյութական խրախուսման և զարգացման ֆոնդի աշխատանքների փորձարարական կազմակերպման համար օպտիմալացված միջոցներից, ինչպես նաև օրենքով չարգելված այլ աղբյուրներից յուրաքանչյուրից պարզևատրմանն ուղղվող միջոցները չեն կարող գերազանցել **տվյալ մարմնի** աշխատավարձի տարեկան ֆոնդի 30 տոկոսը:» Այսինքն 30 տոկոսի սահմանափակումը կիրառվում է տվյալ մարմնի աշխատավարձի ֆոնդի նկատմամբ, այլ ոչ թե առանձին ստորաբաժանումների վերաբերմամբ: Իսկ գործակալության աշխատողների և նախարարության ղեկավարության պարզևատրումների չափերի շեշտումը տեղին չէ և իմաստագուրկ է, քանի որ վերն արդեն իսկ նշվել է գործակալության և նախարարության գործառույթների անբաժանելիության մասին, իսկ պարզևատրումների չափերի սահմանափակում սահմանված է միայն նշված օրենքի 22-րդ հոդվածի 10-րդ մասով, ինչը վերաբերվում է աշխատավարձի ֆոնդի տնտեսված միջոցների հաշվին վճարվող պարզևատրումներին:

Նախարարության աշխատակիցների պարզևատրումները իրականացվել են Նախարարի 26.03.2018թ. 209-Ա հրամանով հաստատված կարգով սահմանված ընթացակարգերով, ընդ որում 2017 թվականին նույնպես պարզևատրումները կատարվել են նշված ընթացակարգերով, որի դրույթներին համապատասխան մշակվել և հաստատվել է վերոհիշյալ հրամանը: Իսկ նշված պնդումը իրավական հիմքից զուրկ է, քանի որ «Պետական պաշտոններ և պետական ծառայության պաշտոններ զբաղեցնող անձանց վարձատրության մասին» օրենքով կամ այլ օրենսդրական ակտով նման պարտադիր պահանջ սահմանված չէ:

1. «ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքում փոփոխություններ ու լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքով (ՀՕ-96-Ն, 22.06.2015 թ.ուժի մեջ է մտել 22.10.2015 թ.-ից) կատարվել է փոփոխություն 142-րդ հոդվածի 6-րդ մասում, համափայն որի՝ Գործատուն պարտավոր է ստույգ հաշվառել յուրաքանչյուր աշխատողի օրական և (կամ) շաբաթական աշխատաժամանակը, ըստ որի՝ կապահովվի այն տեղեկատվությունը, որով հնարավոր կլինի պարզել սույն օրենսգրքի 17-րդ գլխով սահմանված նորմերի պահանջների կատարումը: (*ծանոթ.- օրենսգրքի 17-րդ գլխի դրույթներով կարգավորվում է աշխատաժամանակը*):

Վկայակոչված օրենքը գործողության մեջ մտնելուց հետո ՀՀ կառավարության 2015 թվականի նոյեմբերից ուժը կորցրած է ճանաչվել ՀՀ կառավարության 2005 թվականի օգոստոսի 25-ի թիվ 1471-Ն որոշմամբ հաստատված աշխատաժամանակի հաշվարկի տեղեկագրերի վարման կարգը:

ՀՀ ֆինանսների նախարարի 01.02.2016 թ.-ի թիվ 37-Ն հրամանով թեև հաստատվել է հանրային հատվածի կազմակերպությունների կողմից աշխատաժամանակի հաշվարկի տեղեկագրի ձևը, սակայն որևէ այլ իրավական ակտով **չի կարգավորվում աշխատողների աշխատաժամանակի հաշվարկի տեղեկագր վարման կարգ**, ինչից հետևում է, որ աշխատաժամանակի հաշվարկի տեղեկագրի վարման առերևույթ խախտում զուրկ է իրավական հիմքից: Գործատուն ինքն է հաշվառում յուրաքանչյուր աշխատողի օրական և (կամ) շաբաթական աշխատաժամանակը, անհրաժեշտ իրավական հիմքերի դեպքերում ինքն է որոշում դրանցում ուղղումներ կատարելու վերաբերյալ հարցերը:

2. ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարի երեք տեղակալների կողմից գործուղման ժամանակահատվածում (28-30-ը 01.2017 թ., 30-31-ը 01.2017թ.) աշխատաժամանակի հաշվարկի տեղեկագրում կատարված նշումները հետևանք են այն հանգամանքին, որ գործողումների վերաբերյալ ՀՀ վարչապետի որոշումները ընդունվել են 07.02.2017 թ.-ին, դրանք նախարարությանն են տրամադրվել ուշացումներով, որից հետո կատարվել են ճշտումներ: Ընդ որում, աշխատաժամանակի հաշվարկի տեղեկագրերում նման գրառումները որևէ իրավական հետևանք չեն առաջացրել (ՀՀ կառավարության 2005 թվականի օգոստոսի 25-ի թիվ 1471-Ն որոշման գործողության ընթացքում դրանց պահանջների խախտումների, անգամ աշխատաժամանակի հաշվարկի տեղեկագրի չվարելու համար ՀՀ ՎԻՎ օրենսգիրքը

վարչական պատասխանատվություն չէր նախատեսում):

3. Սխալ է մեկնաբանվել ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքի 139-րդ հոդվածի 5-րդ մասը (և ոչ թե 5-րդ կետը): Համաձայն նշված նորմի՝ Տարբեր գործատուների կամ նույն գործատուի մոտ *երկու և ավելի աշխատանքային պայմանագրերով* աշխատողի ամենօրյա աշխատաժամանակի տևողությունը (ներառյալ՝ հանգստի և սնվելու համար ընդմիջումները) չի կարող անցնել օրական 12 ժամից:

Վկայակոչված նորմը կարգավորում է միայն համատեղությամբ աշխատողների աշխատաժամանակի ռեժիմը օրվա ընթացքում՝ հիմնական և համատեղությամբ աշխատաժամանակի հանրագումարը, սակայն այն չի նշանակում, որ հիմնական և համատեղությամբ աշխատանքների դեպքում աշխատողի անվան դիմաց պետք է կատարվի նշում 12 ժամ, այն իրավական պարզ պատճառաբանությամբ, որ թեև հիմնական և համատեղությամբ աշխատանքները կատարում է նույն ֆիզիկական անձը, սակայն դրանք տարբեր աշխատանքներ են, որոնք կատարվում են տարբեր աշխատանքային պայմանագրերի հիման վրա, հետևաբար նման աշխատանքներ կատարող աշխատողների համար տեղեկագրերում չի կարող նշվել երկու աշխատաժամների հանրագումարը, հակառակ դեպքում կառաջանա նույն իրավանորմի 2-րդ մասով սահմանված աշխատողի օրական նորմալ աշխատաժամանակի՝ 8 ժամ տևողության խախտում: Նախարարության կողմից փաստացի և բովանդակային առումով իրականացվել է աշխատողների աշխատաժամանակի ստույգ հաշվառում՝ որևէ նորմատիվ իրավական ակտով դրա կարգավորման բացակայության պայմաններում:

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածով սահմանվում է վարչարարության հիմնարար հետևյալ սկզբունքը՝ *Վարչարարություն իրականացնելիս վարչական մարմիններին արգելվում է միայն ձևական պահանջների պահպանման նպատակով անձանց ծանրաբեռնել պարտականություններով* կամ մերժել նրանց որևէ իրավունք տրամադրելը, եթե նրանց վրա դրված պարտականությունները բովանդակային առումով կատարված են:

Վերոգրյալի հիման վրա գտնում ենք, որ արձանագրված այսպես կոչված խախտումները, տեխնիկական բնույթի են, չեն խախտվել որևէ իրավական ակտի պահանջ, նրանցում ներառված աշխատողների աշխատանքային իրավունքներ:

Համաձայն «Հանրային ծառայության մասին» օրենքի 9-րդ հոդվածի 17-րդ մասի «Նախարարի տեղակալին, Կառավարությանը ենթակա պետական մարմնի ղեկավարի տեղակալին, տեսչական մարմնի ղեկավարի տեղակալին, վարչապետին ենթակա պետական մարմնի ղեկավարի տեղակալին, մարզպետի տեղակալին արձակուրդ տրամադրում և խրախուսանքի միջոցներ կիրառում է անմիջական ղեկավարը:»

Տես 6-րդ կետի պարզաբանումը

Ծրագրային թերության հետևանքով, այն է Զբոսաշրջության կոմիտեի աշխատողների միջին օրական աշխատավարձը որոշելիս ծրագիրը 21 գործակցի փոխարեն կիրառել է 30.4 գործակից, և արդյունքում որոշ աշխատողների արձակուրդային և վերջնահաշվարկի գումարները պակաս են հաշվարկվել: Մեր կարծիքով կրոնկտ չէ անձանց անվանական թվարկումը:

Անդամավճարների չափերը հանդիսանում են տվյալ կազմակերպության անդամակցողների կամավոր վճարներ և արհեստակցական կազմակերպության կողմից երբևիցէ հարց չի բարձրացվել այդ գումարների «քիչ հաշվարկելու» վերաբերյալ: Միաժամանակ անդամավճարների պահումները կատարվել են հիմք ընդունելով յուրաքանչյուր աշխատողի անվանական դիմումները, ուղղված արհեստակցական կազմակերպության նախագահին՝ անդամավճարները իրենց աշխատավարձերի 1 տոկոսի չափով պահելու վերաբերյալ, այլ ոչ թե եկամտի նկատմամբ: Հարկ է նշել, որ վերոհիշյալ դիմումները ներկայացվել են հաշվեքննություն իրականացնող անձանց: Բացի դրանից այդ վճարները պետական բյուջեի հետ կապ չունեն:

Համաձայն «Հանրային ծառայության մասին» օրենքի 9-րդ հոդվածի 18-րդ մասի «18. Նախարարությանը ենթակա պետական մարմնի ղեկավարին արձակուրդ տրամադրում և խրախուսանքի միջոցներ կիրառում է համապատասխան նախարարը, իսկ նախարարությանը ենթակա պետական մարմնի ղեկավարի տեղակալին արձակուրդ տրամադրում և խրախուսանքի միջոցներ կիրառում է անմիջական ղեկավարը:»

Էլեկտրաէներգիայի 1932.1 հազ.դրամ ծախսի վերաբերյալ տրվել է սխալ մեկնաբանություն, քանի որ նշված գումարի չափով փաստացի ծախս չի ձևակերպվել, այլ տարվա վերջին վճարվել է գերավճար հաջորդ տարվա սկզբին առաջացող պարտավորությունը մարելու նպատակով:

Վճարումները ուշ կատարելու համար հաշվարկված տույժերի պատճառ է հանդիսացել պետական բյուջեի եռամսյակային բաշխվածության և փաստացի ծախսերի անհամապատասխանությունը:

«Կապի ծառայություններ» հոդվածի գծով անհրաժեշտ միջոցների պլանավորումը կատարվել է ՀՀ կառավարության 23.09.2004թ. «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ ԿԱՊԻ ԵՎ ԿՈՄՈՒՆԱԼ ԾԱԽՍԵՐԻ ՆՈՐՄԱՆԵՐ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» N 1536-Ն որոշմամբ սահմանված նորմաների հիման վրա կազմված հաշվարկի ցուցանիշներով: Իսկ տնտեսումը տեղի է ունեցել խնայողության խիստ ռեժիմի կիրառման արդյունքում:

Արձանագրությամբ 2017-2018 թվականներին ներքին գործուղումներ հոդվածով նախարարությանը հատկացված գումարի չափը և փաստացի ծախսը չի համապատասխանում իրականությանը, Նախարարության և Շուկայի տեսչական մարմնի գծով այդ ծախսերը պետական բյուջեով հատկացված են առանձին, սակայն արձանագրությամբ ներկայացվել է միասնական: Միաժամանակ Շուկայի տեսչական մարմնի աշխատողների գործուղման ծախսերի կազմում գիշերակացի ծախսերի փոխհատուցման համար հիմք են հանդիսացել բացառապես ծառայություն մատուցած համապատասխան կազմակերպությունների կողմից էլեկտրոնային եղանակով դուրս գրված հարկային հաշիվները և հաշվիչ դրամարկղային մեքենաների կտրոնները, որոնցում նշված գումարն էլ փոխհատուցվել է: Նշված բոլոր փաստաթղթերը կցված են յուրաքանչյուր գործուղման հաշվետվությանը և ներկայացվել են հաշվեքննություն իրականացնող անձանց: Ինչը կատարվել է ՀՀ կառավարության 2005 թվականի N 2335-Ն որոշմամբ հաստատված կարգի 18-րդ կետի դրույթներին համապատասխան: Նման պայմաններում գործուղումների ծախսերի «ոչ արդյունավետ» որակումը անհիմն է:

2017 թվականի պետական բյուջեի հաշվին իրականացվող գնումների պլանը հաստատվել է 2016 թվականի տարեվերջին և ուժի մեջ է մտել 2017 թվականի հունվարի 16-ին, իսկ 2017 թվականին արտաբյուջետային միջոցները հաստատվել են ՀՀ կառավարության 16.03.2017թ. N 289-Ն որոշմամբ: Նշենք, որ ՀՀ կառավարության 13.04.2017թ. թիվ 390-Ն որոշման դրույթները չեն կարող տարածվել 2017 թվականի գնումների պլանի կազմման և հրապարակման գործընթացի վրա, քանի որ այն ուժի մեջ է մտել 2017թ. Ապրիլի 25-ից, ուստի հետադարձ ուժ չունի: Այնուամենայնիվ 2017 և 2018 թվականներին նախարարության կարիքների համար ապրանքների և ծառայությունների ձեռքբերման նպատակով պետական բյուջեի և արտաբյուջետային միջոցների հաշվին իրականացվող առանձին գնումների պլանի հրապարակումը պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ տարեսկզբին հաստատվում է պետական բյուջեի հաշվին իրականացվող գնումները և մինչև յուրաքանչյուր տարվա փետրվարի 1-ը հրապարակվում, իսկ արտաբյուջետային միջոցների հաշվին իրականացվող գնումների պլանը ՀՀ կառավարության որոշմամբ ուշ է հաստատվում և պաշտոնական ուժի մեջ մտնելուց հետո է գնումների պլանը հրապարակվում: 2017 թվականին արտաբյուջետային միջոցները հաստատվել են ՀՀ կառավարության 16.03.2017թ. N 289-Ն որոշմամբ, իսկ 2018թվականին ՀՀ կառավարության 15.03.2018թ. N 255-Ն որոշմամբ:

Նշենք նաև որ արդեն իսկ 2019 թվականի պետական բյուջեի և արտաբյուջետային միջոցների հաշվին իրականացվող գնումների պլանը դիտվել է մեկ ամբողջական գնումների պլան և հրապարակվել սահմանված կարգով՝ պահպանելով ՀՀ կառավարության 13.04.2017թ. թիվ 390-Ն 1-ին կետի 1-ին ենթակետի և 9-րդ կետի դրույթները:

Ինչպես արդեն նշեցինք պետական բյուջեի հաշվին իրականացվող գնումներ անվանացանկը հաստատվում է տարեսկզբին և գնման ձևերը որոշվում են ըստ ԳՄԱ կողերի հանրագումարի, իսկ արտաբյուջետային միջոցների հաշվին անվանացանկը հաստատվում է ավելի ուշ և անվանացանկը կազմելիս պահպանվում են «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 5-րդ հոդվածի 1-ին մասի 9-րդ կետի դրույթները մասնավորապես ապրանքների և ծառայությունների ձեռքբերման գնման ձևերը որոշվում են պետական բյուջեի և արտաբյուջեի նախատեսված ապրանքների և ծառայությունների ԳՄԱ կողերի հանրագումարի:

Զբոսաշրջության պետական կոմիտեի գնումների պլանը ձևավորվել է հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 2017թվականի մարտի 30-ի N 332-Ն որոշման հավելված N 4-ը, որտեղ առկա են ԳՄԱ կողերը՝ պահպանելով ՀՀ կառավարության 13.04.2017թ. թիվ 390-Ն որոշման 1-ին կետի 1-ին ենթակետի դրույթները և հրապարակվել է gnumner.am կայքում:

2017 և 2018 թթ. թե պետական բյուջեի և թե արտաբյուջետային միջոցների հաշվին հրապարակված գնումների պլաններում պարբերական մամուլ, գրասենյակային հաշվողական սարքավորումների պահպանման և վերանորոգման, այլ պոլիգրաֆիական արտադրանքի տպագրման, և ներկայացուցական

ծառայությունները ընդգրկվել են մեկ ընդհանուր տողով և ընդհանուր արժեքով, իսկ մրցույթի իրկանացման ժամանակ գնման հայտը տրվել է ըստ առանձին չափաբաժինների՝ չգերազանցելով այդ մրցույթի համար նախատեսված նախահաշվային գինը և armeps.am էլեկտրոնային համակարգով մրցույթը հրապարակվել է ըստ առանձին չափաբաժինների:

Վերոնշյալ ծառայությունների գնման ձևերը համաձայնեցվել է ՀՀ ֆինանսների նախարարության հետ՝ որպես լիազոր մարմին:

Հիմք ընդունելով Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 5-րդ կետի դրույթները սահմանված կարգով ներկայացվել են եռամսյակային կտրվածքով աճողական կարգով հաշվետվություններ լիազոր մարմին՝ հրապարակման նպատակով՝ stat.gnum@minfin.am՝ էլեկտրոնային փոստի միջոցով: Ասինքն 4-րդ եռամսյակի հաշվետվությունը հանդիսանում է 2017թ կատարված գնումների մասին տարեկան հաշվետվություն:

2017թ. գրասենյակային հաշվողական սարքավորումների պահպանման և վերանորոգման ծառայությունների ձեռքբերման գնման գործընթացը կազմակերպվել է գնման օրենսդրությանը համապատասխան և մինչև պայմանագրերի կնքումը բանավոր բանակցություն է վարվել 2 մասնակիցների միջև, որի արդյունքում կնքվել է պայմանագիր առանց գերազանցելու այդ ծառայության համար բյուջեով նախատեսված գումարը /950000 դրամ/:

Հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 2011թ. փետրվարի 10-ի թիվ 168-Ն որոշման 25-րդ կետի 5-րդ ենթակետով սահմանված ցանկի 21-րդ տողը, իսկ մայիսի 4-ից հետո 526-Ն որոշման 23-րդ կետի 4-րդ ենթակետով սահմանված ցանկի 10-րդ տողը՝ պատվիրակությունների ընդունման, արտասահմանյան այցելությունների կազմակերպման նպատակով ապրանքներ, աշխատանքներ և ծառայություններ ձեռքբերելու ժամանակ կարող են կատարվել ԲԸԱՀ և ՄԱ ընթացակարգերով:

Նախարարության կողմից 2017 և 2018թթ արձանագրությամբ նշված ընկերությունների հարկային հաշիվները դուրս են գրվել տարբեր ժամանակահատվածներում և յուրաքանչյուր դեպքում չեն գերազանցել 500000 դրամը՝ պահպանելով ՀՀ կառավարության 04.05.2017թ. թիվ 526-Ն որոշման 72-րդ կետի պահանջները՝ համաձայն որի գնման պայմանագրեր չի կնքվում միայն այն ժամանակ, եթե ձեռքբերվող ապրանքի կամ ծառայության գինը չի գերազանցում գնումների բազային միավորի կեսը:

Հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 04.05.2017թ. 526-Ն որոշման 23-րդ կետի 1-ին ենթակետը՝ համաձայն որի եթե գնման գինը չի գերազանցել գնումների բազային միավորը, ապա գնումը կարող է կատարվել մեկ անձից: Համապատասխանաբար վերոնշյալ ապրանքների ձեռքբերման գնման ձևը որոշելիս հաշվի է առնվել անվանացանկի 2-րդ մակարդակի նշված ապրանքների հանրագումարը, որը չի գերազանցել գնումների բազային միավորը:

Նշենք նաև որ համապատասխան գնման ձևը համաձայնեցվել է ՀՀ ֆինանսների նախարարության հետ և համապատասխան հարկային հաշիվը ներկայացվել է հաշվառման և ստացել դրական եզրակացություն:

Նույն մեթոդով իրականացվել է ֆոտոխցիկի ձեռքբերումը, որը նույնպես ներկայացվել է ՀՀ ֆինանսների նախարարություն հաշվառման և ստացել է դրական եզրակացություն:

Իսկ ինչ վերաբերվում է գների տարբերությանը մրցութայինի և մեկ անձից գնման դեպքերում, ապա առաջին դեպքում ձեռք են բերվել սովորական անվադողեր, իսկ երկրորդ դեպքում նախատեսվում էր ձեռք բերել ձմեռային և համեմատաբար ավելի որակյալ անվադող:

Պաշտոնական կայքի մշակման համար ծառայության մատուցման ժամանակահատվածը սահմանվել է 2018 թվականի դեկտեմբերի 15-ը, սակայն մշակված կայքի գործարկման, թեստավորման և հնարավոր թերությունների շտկման համար պահանջվել է լրացուցիչ ժամանակ, իսկ ծառայության մատուցումը փուլային չի նախատեսվել, ուստի, որակյալ ծառայություն ստանալու նպատակով, կնքվել է համաձայնագիր փոխադարձ համաձայնությամբ մատուցված ծառայությունների ժամկետի երկարացման վերաբերյալ և փոխանցվել է կանխավճար ամբողջ պայմանագրի գումարի չափով 3900.0 հազ.դրամ՝ մասնակցի կողմից ներկայացված բանկային երաշխիքի հիման վրա, հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 04.05.2017թ. 526-Ն որոշման 56-րդ կետի 6-րդ ենթակետի պահանջը՝ համաձայն որի պայմանագրի կատարումը տեղափոխվում է պայմանագիրը կնքելու տարվան հաջորդող բյուջետային տարի:

Համակարգչային ծառայությունները 2017 թվականին իրականացվել է թվով 4 քաղաքացիների հետ կնքված աշխատանքային պայմանագրերով, որոնք հաստիքային աշխատողներ չեն հանդիսացել և նրանց